

Briuselis, 2014 06 26
COM(2014) 388 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Konsultacijos dėl 2015 m. žvejybos galimybių pagal bendrą žuvininkystės politiką

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Konsultacijos dėl 2015 m. žvejybos galimybių pagal bendrą žuvininkystės politiką

IŽANGA

Pagal naują bendrą žuvininkystės politiką (BŽP)¹ pirmą kartą bus nustatytos 2015 m. žvejybos galimybės. Jomis turėtų būti prisidėta prie naujosios BŽP tikslų įgyvendinimo. Nustatant žvejybos galimybes, kurios derėtų su didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio (DTL, angl. MSY) tikslu, ir jas derinant su kitomis naujojoje BŽP nustatytomis valdymo priemonėmis, ilgainiui turėtų būti užtikrinta aplinkosaugos požiūriu tausi ir nuosekliai valdoma žvejybos veikla. Tai duotų naudos ekonominėje, socialinėje ir užimtumo srityse ir būtų prisidėta prie maisto tiekimo užtikrinimo.

Žvejybos galimybės turi būti nustatomos pagal BŽP reglamento 2 straipsnio 2 dalį, siekiant tikslo palaipsniui atkurti ir išlaikyti tokio dydžio žuvų išteklių populiacijas, kad jos viršytų biomasės lygius, kuriais būtų galima užtikrinti DTL. DTL tikslas turi būti pasiektas, kur įmanoma, iki 2015 m., o palaipsniui plečiant jo taikymo sritį ne vėliau kaip iki 2020 m. jis turėtų būti įgyvendintas visų žuvų išteklių atžvilgiu. Įgyvendinus šį tikslą taip pat bus prisidėta prie Jūrų strategijos pagrindų direktyvoje² ir BŽP reglamente numatyto siekio iki 2020 m. užtikrinti gerą aplinkos būklę.

Kad būtų įgyvendintas šis tikslas, Komisijos pasiūlymai bus grindžiami siekiu per kuo trumpesnę laikotarpį užtikrinti tokį žvejybos laivynų poveikio ištekliams lygį (mirtingumą dėl žvejybos), kuris būtinas, kad žvejybos ištekliai galėtų atsikurti iki DTL užtikrinančio biomasės lygio. Pasiekus tą lygį, Komisija, prireikus pasiūlys priemonių, kurios padėtų ištekliams dar padidėti.

2015 m. įsigalios įpareigojimas tam tikros žvejybos atvejais³ iškrauti visą laimikį. Išteklių, kuriuos žvejojant taikomas įpareigojimas iškrauti visą laimikį, žvejybos galimybės turi būti nustatomos atsižvelgiant į žvejybos galimybių sampratos pokytį, kuris atspindi sužvejojamą, o ne iškraunamą laimikį⁴, suprantant, kad tai neturi trukdyti siekti DTL tikslo arba dėl to neturi padidėti tam tikro ištekliaus žuvų mirtingumas dėl žvejybos.

Komisijos žvejybos galimybių pasiūlymai bus grindžiami geriausiomis turimomis Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarybos (ICES) ir Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto (ŽMTEK, angl. STECF) mokslinėmis rekomendacijomis dėl DTL užtikrinimo. Ištekliams, dėl kurių tokių rekomendacijų neturima, Komisijos pasiūlymuose bus

¹ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB (OL L 354, 2013 12 28, p. 22).

² Direktyva 2008/56/EB, OL L 164, 2008 6 25, p. 19–40.

³ Žvejojant mažas pelagines žuvis ir dideles pelagines žuvis, žvejojant pramoniniais tikslais, žvejojant lašišas ir Baltijos jūros Sąjungos vandenyse rūšių, pagal kurias nustatoma žvejybos rūšis, žuvis (Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 15 straipsnio 1 dalis).

⁴ Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 16 straipsnio 2 dalis.

taikomas atsargumo principas, laikantis BŽP reglamento 2 straipsnio 2 dalies. Komisijos prašymu ICES parengė rekomendaciją dėl komerciniais tikslais naudojamų žuvų ir vėžiagyvių išteklių geros aplinkos būklės vertinimo sistemos (Jūsų strategijos pagrindų direktyvos 3 deskriptorius)⁵. Bus tęsiamas darbas, siekiant parodyti, kaip laikantis DTL principo prisidedama prie geros aplinkos būklės užtikrinimo ir atitinkamai užtikrinamas suderintas BŽP reglamento ir Jūrų strategijos pagrindų direktyvos įgyvendinimas.

Šiame komunikate išdėstomi Komisijos teikiamų 2015 m.⁶ žvejybos galimybių pasiūlymų principai. Suinteresuotieji subjektai kviečiami Komisijai teikti pastabas iki 2014 m. rugsėjo 30 d.

BŽP reglamento 50 straipsnyje nustatyta, kad Komisija kasmet Europos Parlamentui ir Tarybai teikia ataskaitą dėl pažangos siekiant DTL tikslo ir dėl žuvų išteklių padėties. Šią informaciją taip pat ketinama pateikti šiame komunikate.

NAUJOJI BŽP IR 2015 M. BENDRO LEIDŽIAMO SUŽVEJOTI KIEKIO (BLSK) PASIŪLYMAI

Daugiamečiais planais grindžiamas išteklių valdymas

Pagal naująją BŽP reikalaujama priimti daugiamečius planus. Išeičiai iš tarpinstitucinės aklavietės rasti ir pagal naująją BŽP reikalaujamų daugiamečių planų rengimui bei taikymui palengvinti buvo įsteigta tarptinstitucinė darbo grupė. Ji savo darbą baigė 2014 m. balandžio mėn. ir pateikė ataskaitą Europos institucijoms.

Ataskaita grindžiama naujosios BŽP nuostatomis dėl daugiamečių planų. Planuose turėtų būti nustatyta griežta ir ilgalaikė valdymo sistema, kuria būtų užtikrintas žvejybos tvarumas ir didelis bei stabilus laimikis žuvininkystės pramonei, kartu atsižvelgiant į ekosistemomis grindžiamą žuvininkystės valdymo metodą ir tuo tikslu mažinant neigiamą žvejybos veiklos poveikį jūrų ekosistemai. Pagrindiniai planų elementai – DTL tikslas ir šio tikslo įgyvendinimo terminai. DTL tikslas bus išreiškiamas intervalais ir jis turėtų apimti išsaugojimo užtikrinimo atskaitos taškus. Pagal planus priimami sprendimai turėtų būti grindžiami geriausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis. Planuose turėtų būti numatyta galimybė lanksčiai priimti metinius sprendimus dėl žvejybos galimybių. Be to, planuose turėtų būti numatyta galimybė prireikus priimti su tam tikrais ištekliais susijusių alternatyvių išsaugojimo priemonių. Šis klausimas turėtų būti sprendžiamas regionų lygmeniu. Mišrios žvejybos atveju planuose turėtų būti nustatytos rūšys, pagal kurias nustatoma žvejybos rūšis, ir jais turėtų būti užtikrinta, kad visi ištekliai būtų valdomi atsižvelgiant į DTL tikslą.

Remdamasi šia ataskaita, Komisija kuo greičiau pasiūlys daugiamečius planus ir išnagrinės poreikį atsižvelgiant į naujausias mokslines rekomendacijas pritaikyti dabartinius planų pasiūlymus. Be to, Komisija svarsto galimybę pateikti naujų pasiūlymų, kuriais pakeistų dabartinius atkūrimo arba valdymo planus, kuriuose nustatyti tikslai jau įgyvendinti arba kuriuos reikia pakeisti kitais, derančiais su naująja BŽP.

⁵http://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2014/Special%20Requests/EU_Draft_recommendations_for_the_assessment_of_MSFD_Descriptor3.pdf

⁶ Giliavandenių žuvų išteklių atveju nuoroda į 2015 m. turėtų būti suprantama kaip nuoroda į 2015–2016 m., nes šių išteklių žvejybos galimybės nustatomos dvejiems metams.

Ištekliai, kurių DTL grindžiamas vertinimas yra atliktas

Pagal BŽP siekiama DTL užtikrinantį išteklių naudojimo lygį, kur įmanoma, pasiekti iki 2015 m. Todėl Komisija ketina pasiūlyti vis didesnei grupei išteklių, kurių būklė išsamiai įvertinta ir DTL apskaičiuotas, 2015 m. taikyti su DTL suderinamą BLSK. Pagal naujausius vertinimus šią grupę sudarė Europos Sąjungai svarbiausi 46 ištekliai šiaurės rytų Atlanto vandenyne ir Baltijos jūroje (žr. toliau ir I priedą). Skaičiuojant, atsižvelgta į Viduržemio ir Juodosios jūrų paskutinių trejų metų duomenis, tačiau neįvertintų išteklių skaičius tame regione nėra žinomas.

Tikslo įgyvendinimas po 2015 m. (bet ne vėliau kaip 2020 m.) galėtų būti priimtinas tik tuo atveju, jei siekiant jį įgyvendinti iki 2015 m. kiltų didelis pavojus socialiniam ir ekonominiam susijusių žvejybos laivynų tvarumui. Tai atitinka reformuotos BŽP nuostatas.

Komisija toliau taikys galiojančius ir su DTL tikslu derančius daugiamečius planus. Jei galiojančių planų taikyti nebegalima (pvz., pasiektas kitas nei DTL tikslas), Komisija priims DTL grindžiamus žvejybos galimybių pasiūlymus.

Pagal naująją BŽP pirmenybė teikiama paprastesniam valdymui. Komisija išnagrinės, kokią papildomą naudą teiktų žvejybos pastangų apribojimais grindžiamas valdymas, jei jis būtų taikomas kaip BLSK papildanti priemonė. Komisija ketina panaikinti valdymo priemones, kurios neteikia papildomos naudos siekiant naujosios BŽP tikslų.

Komisija sieks susitarti su mūsų partneriais, kad tas pats principas būtų taikomas ištekliais, kurių DTL grindžiamas vertinimas yra atliktas ir kuriais dalijamasi su trečiosiomis valstybėmis arba kurie valdomi per regionines žuvininkystės organizacijas.

Kiti ištekliai

Tais atvejais, kai mokslinės informacijos neužtenka minėtiems lygiams nustatyti, turėtų būti atsižvelgta į apytikrius parametrus. Nustatyti ir toliau aptariami penki atvejai. Visais atvejais Komisija ketina pateikti mokslinėmis rekomendacijomis grindžiamus pasiūlymus, nekeldama pavojaus šių išteklių išsaugojimo poreikiams.

Ištekliai, kurių duomenų turima, kad būtų galima nustatyti DTL pakaitinį rodiklį

Šiai kategorijai priskiriami analitiškai įvertinti ištekliai, apie kuriuos turima daug duomenų ir turimos pokyčių prognozės. Paprastai turimas DTL pakaitinis rodiklis. BLSK bus nustatomas pagal panašų principą, kuris taikomas ištekliais, kurių išsamus DTL grindžiamas vertinimas yra atliktas.

Komisija numato atlikti tolesnį poreikių ir galimybių sukaupiti daugiau žinių apie šiuos išteklius, kad artimoje ateityje būtų galima išsamiai įvertinti DTL, vertinimą.

Ištekliai, kurių tendencijos įvertintos atliekant tyrimus arba turima laimikio sužvejojimo laiko eilutė, kad būtų galima nustatyti DTL pakaitinį rodiklį

Dėl šių išteklių ICES teikia tik kiekybines rekomendacijas – siūlomus laimikio apribojimus, kai neturima DTL grindžiamo vertinimo. Rengdama pasiūlymą, Komisija ketina naudotis atnaujintomis ICES rekomendacijomis dėl šių išteklių ir, atsižvelgdama į atsargumo principą, kiekvieną atvejį nagrinės atskirai.

Komisija artimoje ateityje numato atlikti poreikių ir galimybių sukaupiti daugiau žinių apie kiekvieną išteklį, kad būtų galima nustatyti DTL pakaitinį rodiklį, vertinimą.

Ištekliai, dėl kurių stabilumo daromos prielaidos

2013 m. gruodžio mėn. Taryba ir Komisija susitarė dėl noro išlaikyti nepakitusį 25 išteklių BLSK, nebent mokslinėse rekomendacijose būtų nurodytas poreikis jį keisti. Šių išteklių

žuvys paprastai sužvejojamos kaip priegauda arba jų kvotos menkai išnaudojamos, apie išteklių būklę turima mažai informacijos ir jie neturi didelės ekonominės reikšmės.

Ištekliai, apie kuriuos mokslinių rekomendacijų nepateikta

Jei mokslinių rekomendacijų neturima, laikantis BŽP reglamento 2 straipsnio 2 dalies, turėtų būti sistemingai, pagal iš anksto nustatytus kriterijus ir skaidriai taikomas atsargumo principas.

Giliavandenių žuvų ištekliai

2014 m. Taryba nustatys 2015–2016 m. giliavandenių žuvų išteklių žvejybos galimybes. Giliavandenių žuvų ištekliai turėtų būti valdomi tausiai, atsižvelgiant į kai kurių iš šių išteklių bei gyvybės giliuosiuose jūrų vandenyse pažeidžiamumą. Daugelio išteklių atveju, dar neturima pakankamai žinių ir duomenų, kad būtų galima atlikti mokslinę analizę. Todėl būtina, laikantis BŽP reglamento 2 straipsnio 2 dalies, sistemingai, pagal iš anksto nustatytus kriterijus ir skaidriai taikyti atsargumo principą. Rengdama pasiūlymus, Komisija tinkamai atsižvelgs į įsipareigojimus, nustatytus Jungtinių Tautų 2006 m. rezoliucijoje Nr. 61/105, 2009 m. rezoliucijoje Nr. 64/72 ir 2011 m. rezoliucijoje Nr. 66/68, taip pat į JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos 2008 m. Tarptautinių giliavandenių žuvų žvejybos atviroje jūroje valdymo gaires.

Įpareigojimas iškrauti visą laimikį

2015 m. įsigalios įpareigojimas iškrauti visą laimikį⁷:

- žvejojant mažas pelagines žuvis (skumbres, silkes, paprastąsias staurides, šiaurinius žydruosius merlangus, smulkiadygles saulažuves, europinius ančiuvius, mažąsias argentinas, sardines ir šprotus),
- žvejojant dideles pelagines žuvis⁸ (paprastuosius tunus, durklažuves⁹, ilgapelekius tunus, didžiaakius tunus, atlantinius marlinus ir atlantinius baltuosius marlinus),
- žvejojant pramoniniais tikslais (paprastąsias stintenes, tobines, norvegines menkutes ir kt.),
- žvejojant lašišas Baltijos jūroje ir
- žvejojant Baltijos jūroje, ne vėliau kaip nuo 2015 m. sausio 1 d. – rūšių, pagal kurias nustatoma žvejybos rūšis, žuvis, o ne vėliau kaip nuo 2017 m. sausio 1 d. – visų kitų rūšių žuvis.

Valstybės narės bendradarbiauja regionų lygmeniu, siekdamos įgyvendinti įpareigojimą iškrauti visą laimikį. Be to, Parlamentas ir Taryba nagrinėja Komisijos pasiūlymą reglamentus dėl techninių priemonių ir dėl kontrolės suderinti su įpareigojimo iškrauti visą laimikį taisyklėmis.

⁷ Visų rūšių, kurioms taikomi laimikio apribojimai, sužvejotas žuvis, o Viduržemio jūroje – taip pat rūšių, kurioms taikomi mažiausio dydžio reikalavimai, apibrėžti 2006 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1967/2006 dėl žuvų išteklių tausojančio naudojimo Viduržemio jūroje valdymo priemonių, iš dalies keičiančio Reglamentą (EEB) Nr. 2847/93 ir panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1626/94 (OL L 409, 2006 12 30, p. 11), III priede, sužvejotas žuvis.

⁸ Nepažeidžiant tarptautinių įsipareigojimų.

⁹ Viduržemio jūroje, atsižvelgiant į tarptautinius įsipareigojimus.

Nustatant atitinkamų išteklių žvejybos galimybes atsižvelgiama į žvejybos galimybių sampratos pokytį, kuris atspindi sužvejojamą, o ne iškraunamą laimikį. Tie patikslinimai gali apimti BLSK pritaikymą, atsižvelgiant į tai, kiek turima duomenų apie ankstesnį žuvų išmetimą į jūrą, ir į poreikį išvengti didesnio žuvų mirtingumo dėl žvejybos.

Komisija paprašė ICES į susijusių išteklių vertinimus ir laimikio prognozes įtraukti turimus duomenis apie tų išteklių žuvų išmetimą į jūrą. ICES panaudos turimus duomenis apie netolimoje praeityje vyravusią žuvų išmetimo į jūrą praktiką, jei tie duomenys yra patvirtinti ir gali būti naudojami vertinimams ir 2015 m. rekomendacijoms. Tikimasi, kad taip bus patikslintos išteklių, kuriuos žvejojant 2015 m. taikomas įpareigojimas iškrauti visą laimikį, žvejybos galimybės. Labai svarbu, kad tie patikslinimai toliau derėtų su DTL tikslu.

Pagal naująją BŽP valstybės narės raginamos įgyvendinti bandomuosius projektus, kad pasirengtų vykdyti įpareigojimą iškrauti visą laimikį. Tai turėtų būti daroma naudojantis turimomis žvejybos galimybėmis. Kad pagerintų duomenis, bandomiesiems projektams paremti valstybės narės gali naudoti nacionaliniu lygmeniu turimas kvotas – tie projektai bus naudingi nustatant žvejybos galimybes po 2015 m.

Naujojoje BŽP numatomos kelios papildomos lankstumo priemonės, naudotinos valdant išteklius, kurių žvejybai taikomas įpareigojimas iškrauti visą laimikį¹⁰. Naudojantis žvejybos galimybėmis svarbus yra tarpmetinio kvotų naudojimo lankstumas, lankstumas įvairių rūšių atžvilgiu (vienos rūšies laimikis tam tikromis sąlygomis gali būti įskaičiuojamas į tikslinių rūšių žuvų kvotą), *de minimis* išimtys ir dideliu išgyvenamumu grindžiamos išimtys. Į informaciją apie tas lankstumo nuostatas bus atsižvelgiama rengiant būsimus žvejybos galimybių pasiūlymus.

Viduržemio jūra

DTL tikslas taikomas ir Viduržemio jūros ištekliams, kuriuos valdant netaikomas BLSK. Komisija ir valstybės narės atlieka peržiūrą, kad nustatytų, ar pagal Reglamentą dėl Viduržemio jūros¹¹ priimtų nacionalinių valdymo planų tikslai dera su DTL tikslu. Šiuo metu priimti arba greitai bus priimti šie planai:

KROATIJA – Tralai
KROATIJA – Gaubiamieji tinklai
KIPRAS – Tralai
GRAIKIJA – Gaubiamieji tinklai
GRAIKIJA – Tralai
PRANCŪZIJA – Tralai
PRANCŪZIJA – „Gangui“
PRANCŪZIJA – Metamieji tinklai

¹⁰ Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 15 straipsnis.

¹¹ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1967/.

ISPANIJA – Tralai
ISPANIJA – Gaubiamieji tinklai
ISPANIJA – Laivų gaubiamieji tinklai – Mursija
ISPANIJA – Laivų gaubiamieji tinklai – Balearų salos
ISPANIJA – Laivų gaubiamieji tinklai – Katalonija
ISPANIJA – Dragos – Andalūzija
ITALIJA – Supamieji tinklai (4 planai)
ITALIJA – Tralai (8 planai)
ITALIJA – Laivų gaubiamieji tinklai – Ligūrija ir Toskana
SLOVĖNIJA – Tralai
SLOVĖNIJA – Gaubiamieji tinklai
MALTA – Tralai
MALTA – Gaubiamieji tinklai (2 planai)

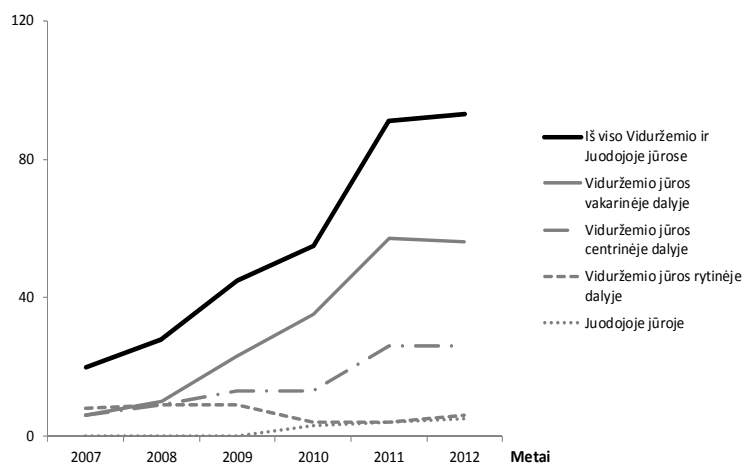
IŠTEKLIŲ BŪKLĖS POKYČIAI

Išteklių peržvejojimas sumažėjo Atlanto vandenyno Europos vandenyse, taip pat Šiaurės ir Baltijos jūrose. Išteklių, kurių DTL grindžiamas vertinimas yra atliktas, peržvejojimas mažėja – 2003 m. jis nustatytas 94 % išteklių, 2009 m. – 63 %, o 2012 m. – 41 %. Atliekami vis didesnės išteklių dalies vertinimai.

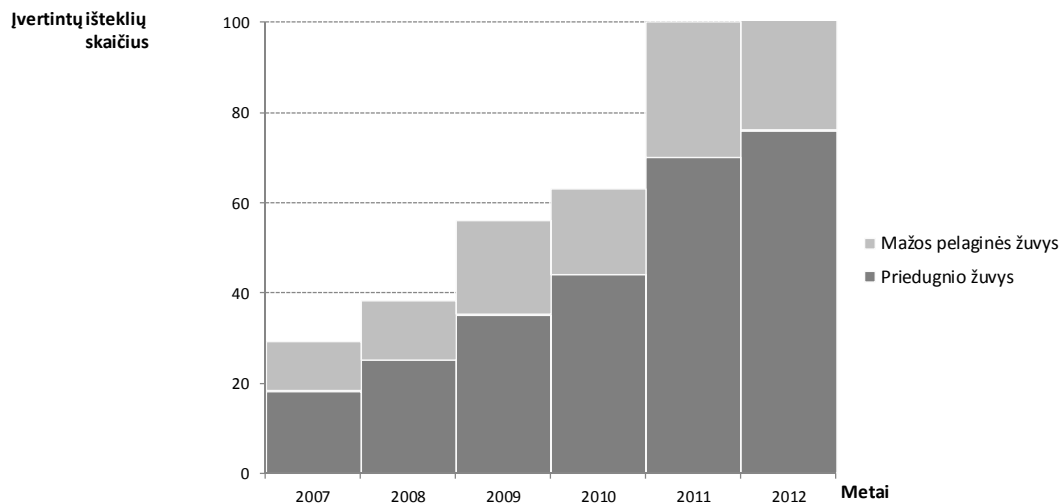
Išteklių, kurie remiantis turimais apskaičiavimais žvejojami laikantis DTL atitinkančio lygio, skaičius padidėjo: 2003 m. tokių išteklių buvo 2, 2009 m. – 13, o 2012 m. – 27 (la priedas).

Išteklių, kurių išsamus DTL grindžiamas vertinimas yra atliktas, skaičius padidėjo: 2005 m. tokių išteklių buvo 34, 2009 m. – 35, o 2014 m. – 46. 2013 m. ICES nustačius naujus metodus, labai padidėjo išteklių, dėl kurių teikiamos kiekybinės rekomendacijos, skaičius – 2003 m. jos pateiktos dėl 59 išteklių, o 2014 m. – dėl 71 ištekliaus.

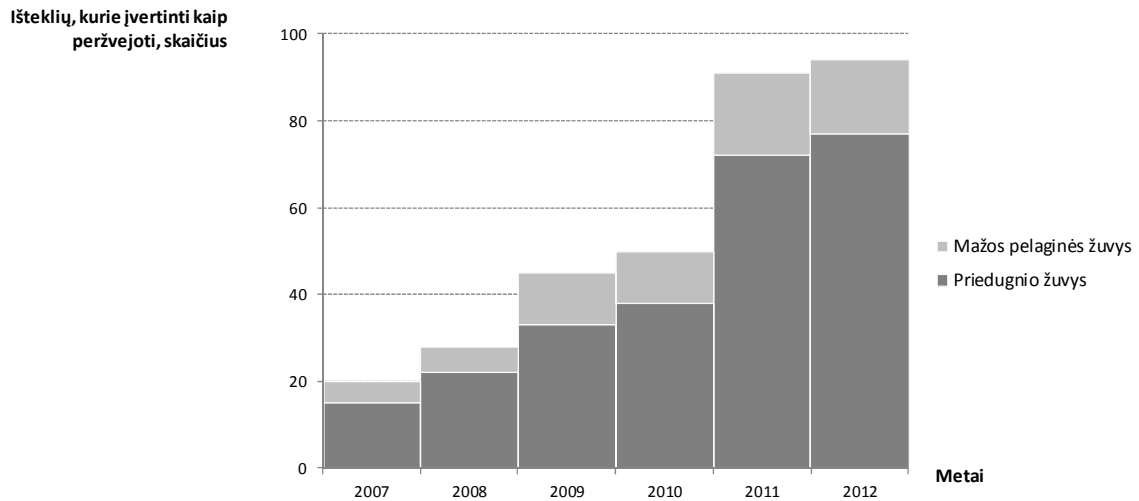
Sparčiai daugėjant vertinamų išteklių, tampa akivaizdu, kad visoje Viduržemio jūroje ištekliai dažnai peržvejojami – tai matyti iš 1–3 diagramų. Kad peržvejojimo praktika būtų palaipsniui panaikinta, reikia skubiai imtis veiksmingų priemonių.

1 diagrama. Išteklų, kurie vertinti 2007–2012 m., skaičius Viduržemio jūros paregioniuose ir Juodojoje jūroje.

2 diagrama. Išteklų, kurie įvertinti 2007–2012 m., skaičius pagal žvejybos veiklą Viduržemio ir Juodojoje jūrose.

3 diagrama. Išteklių, kurie 2007–2012 m. įvertinti kaip peržvejoti, skaičius pagal žvejybos veiklą Viduržemio ir Juodojoje jūrose.

Pradinė analizė pateikta 1c priede. Kai kuriuose regionuose įvertinta tik dalis išteklių. Nors pastaruoju metu padaryta pažangos, nežinomų išteklių Viduržemio ir Juodojoje jūrose dalis vis dar yra didelė.

Toliau pateikiamos šiuo metu turimos žinios apie kitų žuvų išteklių įvairiuose regionuose būklę¹².

Šiaurės rytų Atlanto pelaginių žuvų ištekliai

Daugelis silkių išteklių (Šiaurės jūroje, į vakarus nuo Škotijos, Airijos jūroje ir Keltų jūroje) žvejojami laikantis arba neviršijant DTL lygio. 2014 m. visais atvejais nustatytas su DTL suderinamas BLSK.

Kai kurių kitų išteklių padėtis pablogėjo: į šiaurės vakarus nuo Airijos peržvejojami Vakarų Atlanto paprastųjų stauridžių ir silkių ištekliai. Dėl paprastųjų stauridžių sudarytas Farerų Salų, Norvegijos ir ES tausaus valdymo susitarimas. ICES 2014 m. rekomendacijoje nurodyta, kad išteklis galėjo labai padidėti.

Šiaurės jūra, Skagerako ir Kategato sąsiauriai

Ledjūrio menkių, jūrinių plekšnių, juodadėmių menkių ir norveginų omarų žvejybos lygis Skagerako sąsiauryje ir Fladenio rajone suderinamas su DTL lygiu. Visi kiti ištekliai yra peržvejojami arba jų būklė nežinoma.

Pastaruoju metu Šiaurės jūros atlantinių menkių išteklius padidėjo, o žuvų mirtingumas dėl žvejybos sumažėjo, tačiau šis išteklis tik šiek tiek viršija ribinę biomasę, o jo dydis yra daug mažesnis už prevencinį lygį. Žuvų mirtingumas dėl žvejybos vis dar viršija DTL lygį. Į jūrą išmetamų žuvų kiekis mažėja, bet vis dar sudaro apie 25 % iškraunamo laimikio. Atlantinių menkių Kategato sąsiauryje yra labai mažai, todėl gali reikėti ne tik taikyti mažesnę BLSK, bet ir imtis kitų priemonių bei dėti papildomų pastangų.

¹² Išsami Atlanto vandenyno ir gretimų vandenų žuvų išteklių būklės analizė pateikta www.ices.dk, o visu kitų regionų – <https://stecf.jrc.ec.europa.eu>.

Baltijos jūra

Taryba vadovavosi BALTFISH forume priimta Baltijos jūros regiono valstybių narių valdybų bendra pozicija dėl BLSK nustatymo laikantis mokslinių rekomendacijų.

Centrinės Baltijos jūros dalies ir Botnijos jūros silkės, taip pat Baltijos jūros šprotai žvejojami laikantis DTL lygio. Tačiau naujausioje rekomendacijoje nurodoma, kad dabartiniame plane nustatytas vakarinės Baltijos jūros dalies menkių išteklų mirtingumo dėl žvejybos lygis visiškai nesuderinamas su DTL tikslu. Pastebimi rytinės dalies menkių išteklų pokyčiai, todėl jiems dabartinių vertinimo modelių taikyti neįmanoma. 2014 m. Komisija pasiūlys naują Baltijos jūrai skirtą daugiamečių planą.

Rajonas į vakarus nuo Škotijos, Airijos jūra ir Keltų jūra

Rajone į vakarus nuo Škotijos tam tikri baltamėsių žuvų (išskyrus juodadėmes menkes) ištekliai vis dar yra negausūs. Į jūrą išmetama daug žuvų, ir šią problemą reikia spręsti. Valstybės narės parengė techninių priemonių, kuriomis siekiama sumažinti menkių mirtingumą ir išvengti nepageidaujamos priegaudos. Taip kai kurios iš jų padėjo sumažinti nepageidaujamos priegaudos kiekį (pvz., Airijos jūroje). Kitos priemonės yra tebevertinamos ir dėl jų dar reikia padirbėti.

Žvejybos galimybės Keltų jūroje sumažintos, mažėjant poveikiui, kuris buvo jaustas neseniai ištekliais pasipildžius naujomis žuvimis. Vadovaujantis rekomendacijomis dėl DTL gerokai sumažintos menkių ir paprastųjų merlangų žvejybos galimybės. Tam tikrą laikotarpį mažiau pasipildė juodadėmių menkių ištekliai; problemų kėlė ir jų išmetimas į jūrą. Peržiūrėtos 2012 m. Keltų jūroje pradėtos taikyti selektyvumo priemonės, tačiau ŽMTEK nepadarė išvados dėl jų naudos siekiant išsaugojimo tikslų.

DTL grindžiamos rekomendacijos pateiktos dėl visų norveginų omarų išteklų (išskyrus vieno funkcinio vieneto išteklį), įskaitant Porkupino seklumos, kurioje taikomas sezoninis (vieno mėnesio) žvejybos draudimas ir atskiras papildomas BLSK, išteklį.

ICES pateikė DTL grindžiamą 18 išteklų vertinimą ir rekomendavo sumažinti (daugeliu atveju – smarkiai) 14 išteklų žvejybos galimybes. Atsižvelgiant į rekomendaciją dėl DTL 2014 m. nustatytos 12 išteklų žvejybos galimybės.

Giliavandenių žuvų rūšys

Dėl duomenų stokos neturima su daugeliu giliavandenių žuvų išteklų susijusių prognozių. Pagal naujausią ICES rekomendaciją daugelio išteklų žuvų žvejyba 2015–2016 m. turėtų būti sumažinta arba neplėtojama, nebent būtų žinoma, kad ta žvejyba vykdoma tausiai. Didžiausią susirūpinimą kelia islandinių pjūklapilvių beriksų, giliavandenių ryklių, raudonpelekių pagelių ištekliai ir kai kurie bukasnukių ilgauodegių grenadierų ištekliai. ICES pažymi, kad dažnai giliavandenių rūšių žuvų žvejyba yra mišri žvejyba, kurią vykdant sužvejojama palyginti didelė netikslinių rūšių žuvų priegauda. Nustatant tikslinių rūšių žuvų išteklų BLSK reikėtų atsižvelgti į poveikį žuvų, kurios sužvejojamos kaip priegauda, ištekliais.

Pirėnų Atlanto regionas ir Biskajos įlanka

Biskajos įlankos ir Pirėnų Atlanto regiono išteklų vertinimų atlikta nedaug. Australinių jūrinių lydekų, megrimų ir velniažuvių išteklų būklė gerėja. Australinių jūrinių lydekų ištekliai gausiai pasipildė, tačiau šios žuvys dar yra peržvejojamos ir kyla pavojus jų ilgalaikiam tvarumui. 2012 m. Komisija atliko valstybių narių sužvejojamo laimikio ir pastangų registravimo sistemų auditą. Buvo susitarta dėl tolesnių veiksmų ir gerėja kontrolė.

Kantabrijos jūros norveginų omarų ištekliais tebetaikoma žvejybos draudimo rekomendacija.

Viduržemio ir Juodoji jūros

2007–2012 m. Bendroji Viduržemio jūros žvejybos komisija (BVJŽK, angl. GFCM) ir ŽMTEK atliko daugiau kaip 300 vertinimų. Įvertintų išteklių skaičius padidėjo nuo 29 2007 m. iki 104 2012 m. Nepaisant to, žinių apie išteklius dar nepakanka, nes bendras komerciniais tikslais naudojamų žuvų išteklių skaičius yra daug didesnis.

Daugiau išteklių įvertinta vakarinėje ir centrinėje baseino dalyse, nei rytinėje dalyje. Mažai žinoma apie išteklių būklę pietų pareigiuose.

Išteklių naudojimo lygiai gerokai viršija DTL lygį. Iš 97 išteklių 91 % buvo peržvejojamas. Dažniausiai peržvejojamos tokių priedugnio rūšių žuvys kaip europinės jūrų lydekės, europinės barzdotos ir giliavandenės rožinės krevetės. Iš mažų pelaginių žuvų daugiausiai peržvejojamos sardinės ir europiniai ančiuviai.

Juodojoje jūroje žinoma 7 išteklių būklė ir 5 iš jų pereikvoti. Kalbant apie išteklius, valdomus pagal BLSK, peržvejojami paprastieji otai, o atlantiniai šprotai naudojami tausiai nuo 2007 m.

Atlanto vandenyno ir Viduržemio jūros toli migruojančių žuvų ištekliai

Šie ištekliai apima paprastųjų tunų, ilgapelekių tunų, tropinių tunų, durklažuvių ir buriažuvių išteklius, kuriuos vertina ir valdo Tarptautinė Atlanto tunų apsaugos komisija (ICCAT).

Daugelio rūšių tunai yra ilgaamžiai, todėl jų vertinimas kasmet neatliekamas. Turima informacija apie įvairių išteklių būklę skiriasi, todėl vis dar išlieka tam tikrų neaiškumų. Naujausi – 2013 m. – Atlanto kardžuvių vertinimai parodė, kad pirmaisiais šio amžiaus metais peržvejoti šių žuvų ištekliai atsikūrė. 2013 m. atliktas ir Šiaurės Atlanto ilgapelekių tunų išteklių vertinimas. Žuvų mirtingumo dėl žvejybos lygis yra žemesnis už DTL lygį, tačiau šių išteklių biomasė dar turi būti atkurta iki tokio lygio, kuris padėtų užtikrinti DTL.

Pastaraisiais metais padidėjo rytinės Atlanto dalies ir Viduržemio jūros paprastųjų tunų ištekliai. Vertinime yra daug netikrumo, tačiau įgyvendinant ICCAT atkūrimo planą sumažėjo žuvų mirtingumas dėl žvejybos: apskaičiuoja, kad dabar jis yra žemesnis už DTL lygį. Jei bus žvejojama laikantis dabartinio BLSK, greičiausiai vidutiniuoju laikotarpiu ištekliai pavyks visiškai atsikurti.

Ekonominės padėties pokyčiai

Pastaraisiais metais ES laivynų ekonominės veiklos rezultatai visose srityse laipsniškai gerėjo – 2008 m. grynasis pelningumas sudarė 1 %, o 2011 m. – 6 %. 2011 m. dėl išaugusių degalų kainų padidėjo bendrosios sąnaudos, tačiau jas viršijo padidėjusios pajamos. 2011 m. sukurta bendroji pridėtinė vertė siekė 3,4 mlrd. EUR (+4%, palyginti su 2010 m.), bendrasis pelnas – 1,3 mlrd. EUR (+7%), o grynasis pelnas – 410 mln. EUR (+22%). 2011 m. ES žvejybos laivynas iškrovė mažiau laimikio, bet pirminė žuvies pardavimo vertė buvo didesnė. Kadangi ES laivynas yra labai įvairus, ši tendencija netaikoma visoms laivyno dalims.

Patirtis, įgyta pereinant prie DTL grindžiamos žvejybos

Toliau pateikiami keli perėjimo prie DTL grindžiamos žvejybos pavyzdžiai.

Kalbant apie menkių žvejybą Baltijos jūroje, menkes žvejojančių laivynų ekonominės veiklos rezultatai labai pagerėjo įgyvendinus menkių valdymo planą, pagal kurį žvejyba vykdoma labiau laikantis DTL lygio. Buvo užtikrintas gana stabilus laimikis, o ištekliai pradėjo didėti, todėl padidėjo pelningumas. Žvejybos sąnaudos sumažėjo dėl mažesnio sudeginamo degalų kiekio ir mažesnių kapitalo sąnaudų. 2008–2011 m. tipinių laivų sukurta bendroji pridėtinė vertė padidėjo daugiau kaip 40 %. 2011 m. šių laivynų grynasis pelnas buvo šešis kartus didesnis nei 2008 m. arba 40 % didesnis nei 2009 m.

Kalbant apie paprastųjų jūrų liežuvių ir jūrinių plekšnių žvejybą Šiaurės jūroje, daugelio laivynų, perėjusių prie DTL grindžiamos žvejybos, veikla ir toliau buvo pelninga, nors iki 2011 m. degalų kainos padidėjo 32 %. Tokį veiklos pelningumą padėjo užtikrinti tai, kad 2008–2011 m. iškraunamų jūrinių plekšnių kiekis padidėjo 51 %, o pagausėjus ištekliams žvejybos sąnaudos gerokai sumažėjo.

Nuo 2009 m. paprastųjų jūrų liežuvių žvejyba Šiaurės jūroje vykdoma laikantis DTL lygio. Nuo tada iki 2013 m. išteklių padaugėjo 16 %, o laimikis padidėjo 24 %. Iki 2011 m. didėjo pagal šį valdymo planą žvejojamų paprastųjų jūrų liežuvių ir kitų rūšių žuvų kainos. Dėl didesnio žvejybos veiklos stabilumo galėjo gerokai pagerėti investavimo į laivynus galimybės.

TVARKARAŠTIS

Toliau pateikiamas numatomas darbų tvarkaraštis.

Žvejybos galimybių reglamentas	Rekomendacija	Komisijos pasiūlymas	Galimas Tarybos priėmimas
Atlanto vandenyno, Šiaurės jūros, Antarkties vandenyno ir kitų regionų ištekliai	Birželio mėn. pabaiga – spalio mėn. pabaiga	Spalio mėn.	Gruodžio mėn.
Baltijos jūros ištekliai	Gegužės mėn. pabaiga	Rugpjūčio mėn.	Spalio mėn.
Juodosios jūros ištekliai	Spalio mėn. pabaiga	Lapkričio mėn.	Gruodžio mėn.
Giliavandenių žuvų ištekliai	Gegužės–birželio mėn.	Rugsėjo mėn.	Lapkričio mėn.

IŠVADA

Šiame komunikate išdėstyti pagrindiniai principai, taikomi pirmą kartą po naujojo BŽP reglamento įsigaliojimo nustatant žvejybos galimybes. Valstybės narės, patariamąsios tarybos ir suinteresuotieji subjektai kviečiami išnagrinėti išdėstytas gaires ir Komisijai pateikti rekomendacijų bei pasiūlymų, kad naudojantis 2015 m. žvejybos galimybėmis būtų galima siekti naujosios BŽP tikslų.

Ia priedas. Mokslinės rekomendacijos dėl išteklių šiaurės rytų Atlanto vandenyne ir gretimuose vandenyse¹³

1 lentelė. Mokslinė rekomendacija dėl peržvejojimo	Žuvų išteklių skaičius											
Rekomendacija, skirta šioms metams:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Išteklių, kurių DTL vertinimas yra atliktas			34	23	32	33	35	39	35	38	41	46
Peržvejoti ištekliai			32	21	30	29	30	28	22	18	16	19
Ištekliai, žvejojami laikantis DTL lygio			2	2	2	4	5	11	13	20	25	27
Peržvejoti ištekliai (%)			94%	91%	94%	88%	86%	72%	63%	47%	39%	41%

2 lentelė. Mokslinė rekomendacija dėl išteklių būklės ir saugių biologinių ribų	Žuvų išteklių skaičius											
Rekomendacija, skirta šioms metams:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Viršija saugias biologines ribas	30	29	26	26	26	28	27	22	19	14	17	17
Neviršija saugių biologinių ribų	12	10	14	11	12	13	12	15	15	18	24	21
Saugių biologinių ribų neviršijančių išteklių dalis (%)	29%	26%	35%	30%	32%	32%	31%	41%	44%	56%	59%	55%
Dėl duomenų trūkumo išteklių būklė nežinoma	48	53	53	57	58	55	57	60	61	60	41	47
Ištekliai nežinomi + ištekliai įvertinti, atsižvelgiant į saugias biologines ribas (*)	90	92	93	94	96	96	96	97	95	92	82	85
Išteklių, kurių būklė žinoma, dalis (%)	47%	42%	43%	39%	40%	43%	41%	38%	36%	35%	50%	45%

Saugių biologinių ribų laikymasis susijęs su Reglamento Nr. 1380/2013 15 straipsnio 8 dalies taikymu.

¹³ Rekomendacija pateikiama naudojant dvejais metais anksčiau už metus, kuriems taikoma rekomendacija, surinktus duomenis ir atliktus įvertinimus.

3 lentelė. Mokslinė rekomendacija uždrausti žvejybą (arba suformuluota panašiai)	Žuvų išteklių skaičius											
Rekomendacija, skirta šioms metams	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mokslinė rekomendacija uždrausti žvejybą	24	13	12	14	20	18	17	14	11	8	11	12

4 lentelė. BLSK ir tausaus laimikio skirtumas	Viršytas BLSK, palyginti su rekomendacijomis (procentais)											
Rekomendacija, skirta šioms metams:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
BLSK dalis, kuria viršytas tausas laimikis (%)	46%	49%	59%	47%	45%	51%	48%	34%	23%	11%	29%	35%

* Palyginti su didėjančia išteklių, kuriems taikoma kiekybinė rekomendacija, dalimi.

5 lentelė. Mokslinių rekomendacijų apie žvejybos galimybes santrauka	Žuvų išteklių skaičius											
Rekomendacija, skirta šioms metams:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ištekliai, kurių dydį ir mirtingumą dėl žvejybos galima numatyti	40	34	40	31	29	30	34	36	36	40	46	49
Ištekliai, dėl kurių turima kiekybinė mokslinė rekomendacija dėl žvejybos galimybių	59	52	54	65	61	62	63	55	55	47	77	71
Ištekliai, dėl kurių mokslinės rekomendacijos neturima	31	40	39	29	35	34	33	42	40	44	9	14

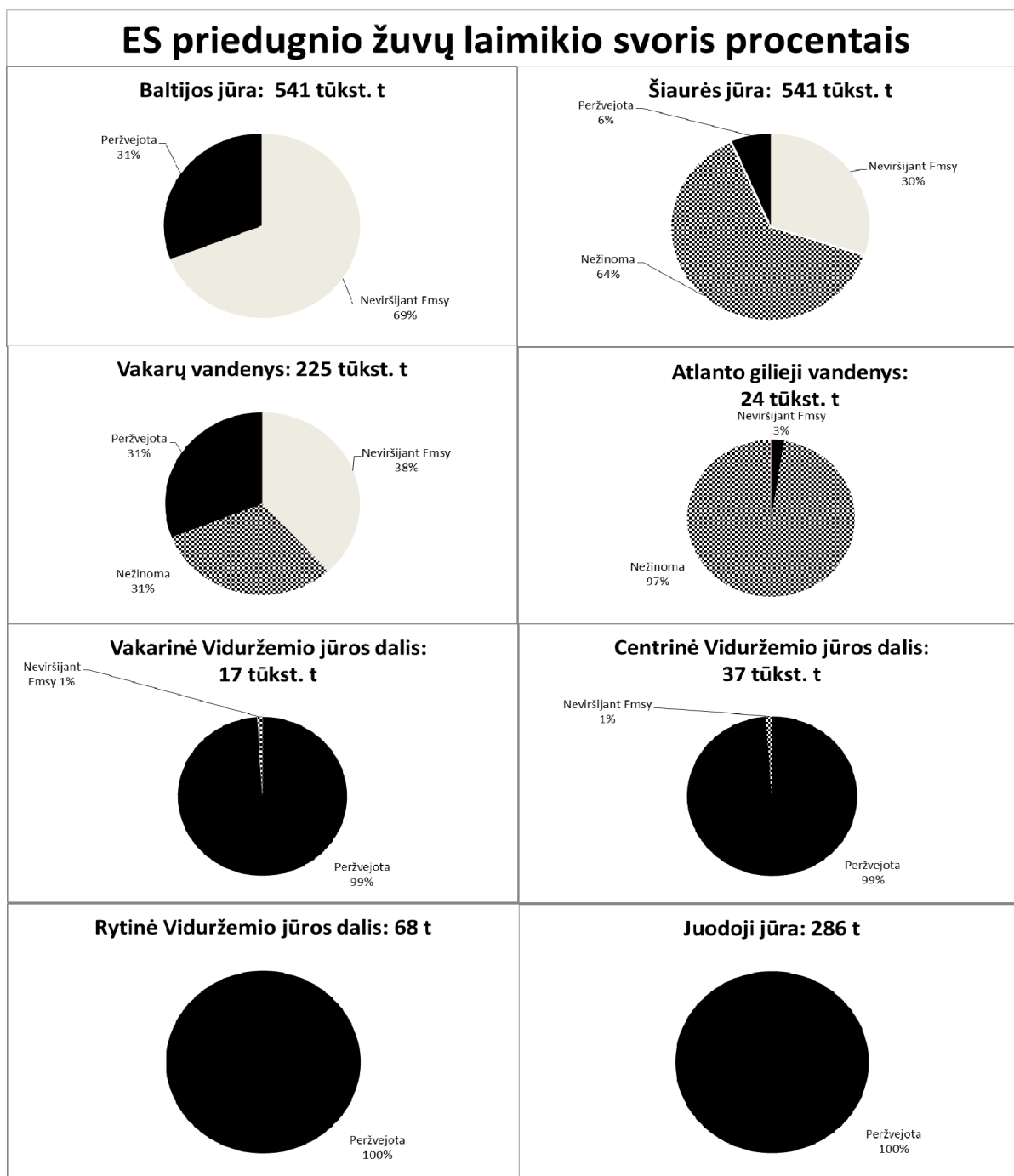
Ištekliai, dėl kurių pateikiama ne kiekybinė rekomendacija, į 5 lentelę neįtraukti.

Ši analizė neapima: giliavandenių rūšių žuvų, įskaitant paprastąsias molvas, paprastąsias brošmes ir smulkiadyles saulažuves; silkių priegaudos BLSK; BLSK, susijusių su kitu sprendimu dėl to paties ištekliaus (pvz., ledjūrio menkių rajone į vakarus nuo Škotijos); BLSK, susijusių su žvejybos galimybių mainais su trečiosiomis valstybėmis; BLSK, taikomų už šiaurės rytų Atlanto regiono ribų; išteklių, kurių žvejyba ne visuomet reglamentuota, BLSK (pvz., šiaurinių žydrųjų merlangų iki 2006 m.); išteklių, dėl kurių pateikta rekomendacija, bet kuriems nenustatytas BLSK (pvz., atlantinių silkiaryklių); ištekliams, kurių pirminė valdymo

priemonė – pastangų valdymas, taikomų BLSK (pvz., tobinų). Jei BLSK taikomas dviems rūšims, kurių vertinimas atliktas (pvz., megrimams ir velniažuvinėms VII ir VIII zonose), analizėje remiamasi gausesniais (lyginant tas dvi rūšis) ištekliais, kuriems taikomas BLSK.

Renkant su Atlanto vandenyno Europos vandenimis susijusią informaciją naudotas tas pats metodas, koks buvo naudotas rengiant ankstesnius šios ataskaitos leidimus, tačiau kai kurių metų stulpeliai pervadinti siekiant pažymėti, kad duomenys surinkti ir įvertinimai atlikti dvejais metais anksčiau už metus, kuriais įgyvendinama rekomendacija.

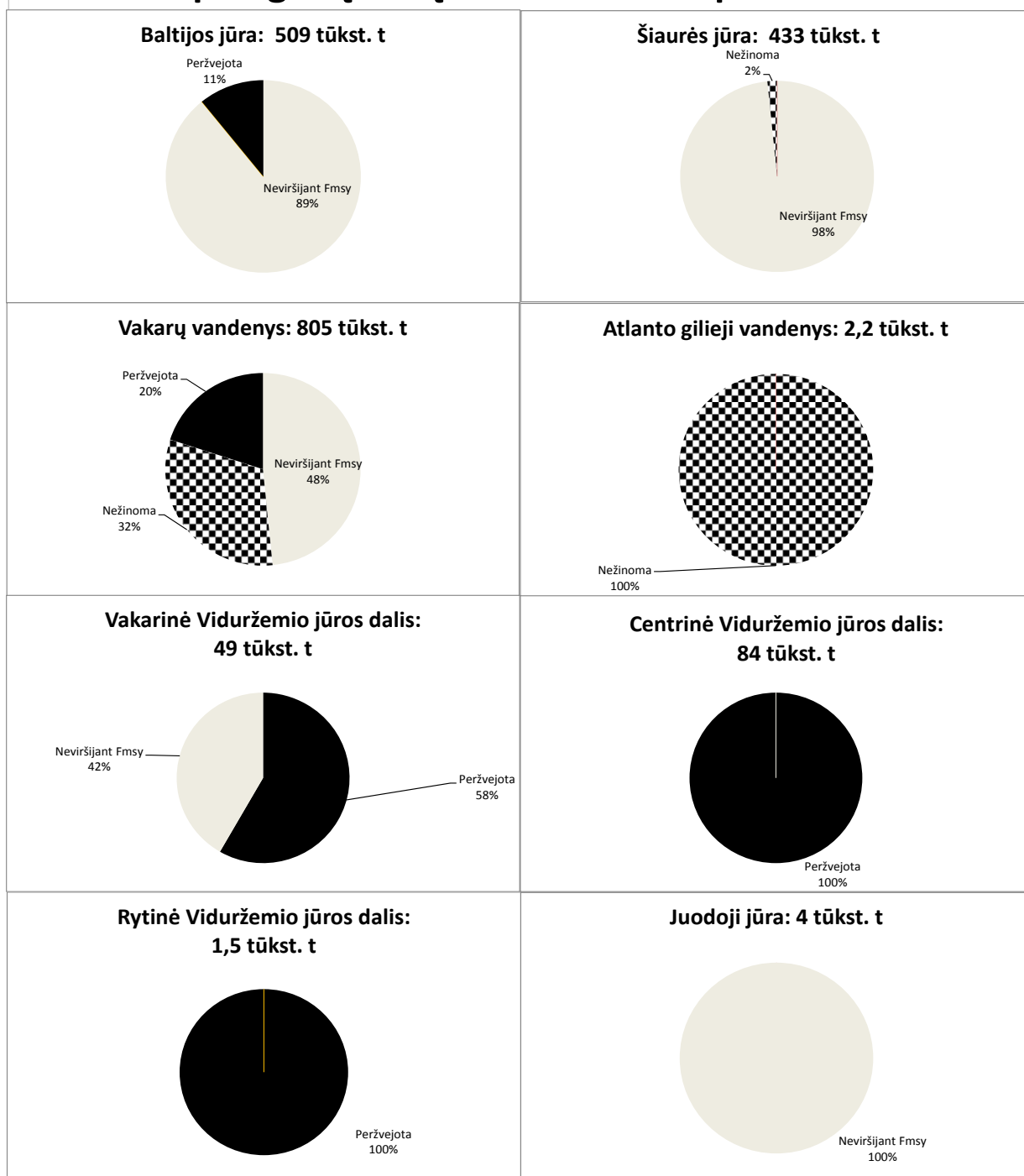
Ib priedas. Išteklų būklė, atsižvelgiant į išteklių, kurių dydis suderinamas su DTL, žuvų mirtingumą dėl žvejybos (toliau – F_{msy}^{14})

1 paveikslas. ES iškrautų priedugnio išteklių žuvų, kurios žvejojamos laikantis arba nesiekiant F_{msy} lygio (pažymėta šviesiai pilka spalva), jų viršijant, t. y. peržvejojant (juoda spalva), arba kurių būklė nežinoma (kvadratiniais), svoris procentais. Viduržemio jūroje sužvejotų žuvų, kurių būklė nežinoma, procentinė dalis nėra visiškai įvertinta, tačiau manoma, kad ji sudaro 70–85 % viso iškrauto žuvų kiekio. Grafikų pavadinimuose nurodytas įvertintas iškrautas kiekis (tonomis (t) arba tūkstančiais tonų (tūkst. t)).

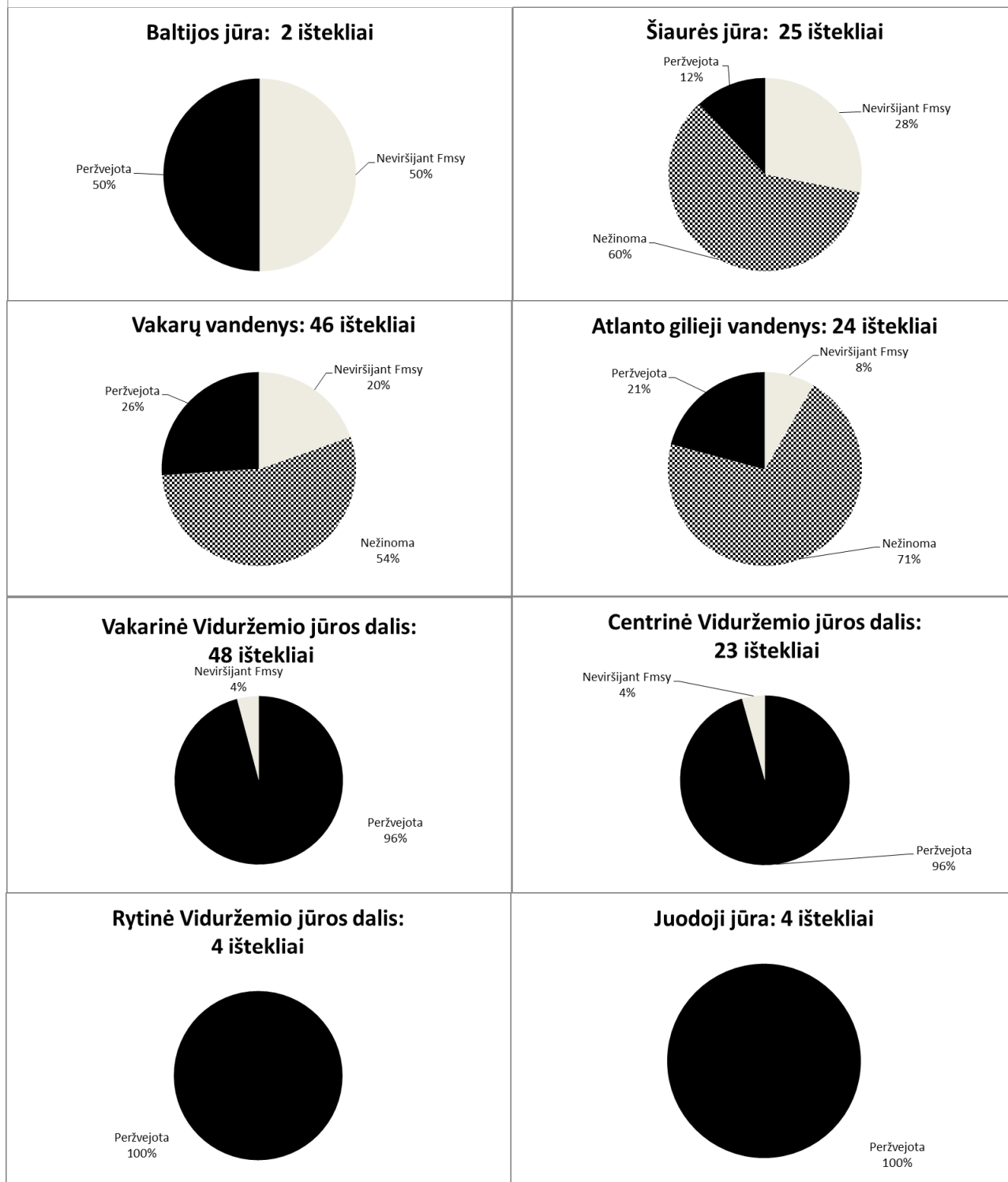
¹⁴ Pirminė analizė. Komisija paprašė ŽMTEK atlikti metodinę peržiūrą.

ES pelaginių žuvų laimikio svoris procentais

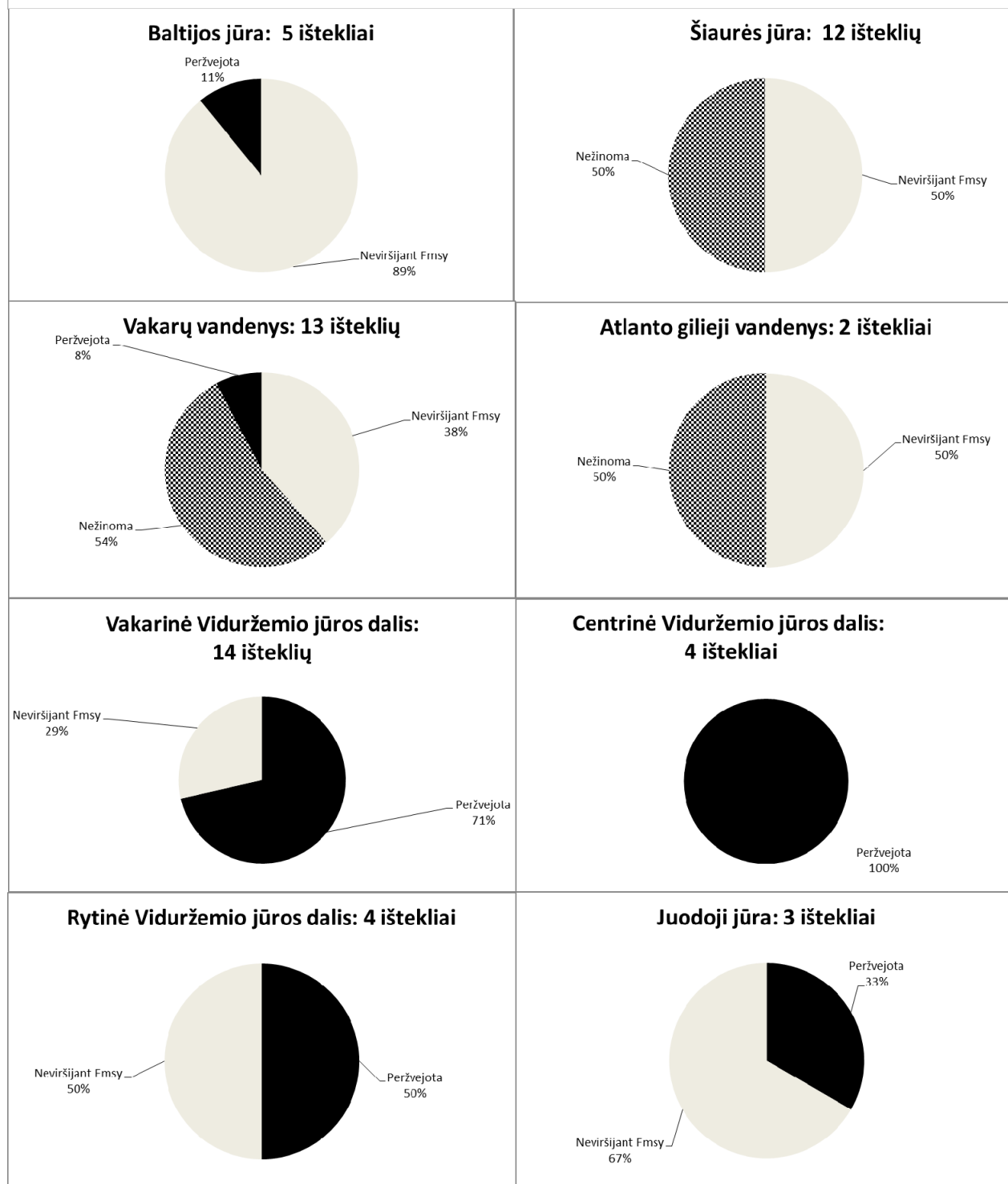
2 paveikslas. ES iškrautų pelaginių išteklių žuvų, kurios žvejojamos laikantis arba nesiekiant F_{msy} lygio (pažymėta šviesiai pilka spalva), jį viršijant, t. y. peržvejojant (juoda spalva), arba kurių būklė nežinoma (kvadratiniais), svoris procentais. Viduržemio jūroje sužvejotų žuvų, kurių būklė nežinoma, procentinė dalis nėra visiškai įvertinta, tačiau manoma, kad ji sudaro 70–85 % viso iškrauto žuvų kiekio. Grafikų pavadinimuose nurodytas įvertintas iškrautas kiekis (tonomis (t) arba tūkstančiais tonų (tūkst. t))

Priedugnio žuvų išteklį skaičius procentais

3 paveikslas. Priedugnio žuvų, kurios žvejojamos laikantis arba nesiekiant F_{msy} lygio (pažymėta šviesiai pilka spalva), jį viršijant, t. y. peržvejojant (juoda spalva), arba kurių būklė nežinoma (kvadratėliais), išteklį skaičius procentais. Viduržemio jūros išteklį, kurių būklė nežinoma, dalis nėra visiškai įvertinta.

Pelaginių žuvų išteklį skaičius procentais

4 paveikslas. Pelaginių žuvų, kurios žvejojamos laikantis arba nesiekiant F_{msy} lygio (pažymėta šviesiai pilka spalva), jį viršijant, t. y. peržvejojant (juoda spalva), arba kurių būklė nežinoma (kvadratiniais), išteklį skaičius procentais. Viduržemio jūros išteklį, kurių būklė nežinoma, dalis nėra visiškai įvertinta.

1–4 paveiksluose atspindi metų, kurių turimi naujausi laimikio duomenys, analizė. Laikoma, kad Viduržemio jūros išteklį būklė yra žinoma ne ilgiau kaip trejus metus po paskutinio įvertinimo.